

BACHELOR I SPESIALPEDAGOGIKK

Praksishefte - 4. semester

Oppdatert 16.10.2020

PRA203 består av 2 uker praksis i tilknytning til emnet PED236, Miljøterapeutisk arbeid. Praksis foregår i varierte virksomheter der det gis tilbud til barn, unge og voksne med utfordringer/funksjonshemninger og hvor miljøarbeid/miljøterapeutisk arbeid regnes som en formålstjenlig tilnærming. Eksempler på aktuelle praksissteder inkluderer bolig og dagsenter for mennesker med utviklingshemming, barnevernstiltak, aktivitetssenter for mennesker som har/har hatt psykiske lidelser/problemer, SFO for barn med spesielle behov, rehabiliteringssentre, attføringsbredrifter og diverse prosjekter knyttet til hjelpeapparatet. Både private og offentlige virksomheter er aktuelle.

Studenter kan ikke ha praksis på egen arbeidsplass.

Se krav for å selte i praksis knyttet til politiattest, taushetsplikt, tuberkulose og skikkethet.

Læringsutbytte for studenten og innholdet i praksis

- Studenten skal etter praksisperioden ha fått utdypet kunnskaper og kompetanse i forhold til læringsutbyttet for emnet PED236.
- Studenten skal ha utviklet yrkesetisk, sosial og faglig kompetanse som uttrykkes gjennom vurderingskriteriene se side 5.

Innholdet i praksis vil være innenfor følgende områder:

- Observere og delta i systematisk tilrettelegging av det psykiske og fysiske miljøet på praksisstedet. Dette kan innebære omsorgsarbeid, opplæring/undervisning, rehabiliterings-/habiliteringsarbeid.
- Observere/bli orientert om ulike aspekter av miljøterapeutisk arbeid, for eksempel teoretisk og juridisk grunnlag, funksjonskartlegging og intervensjon, samt ulike former for samarbeid og veiledning.
- Arbeid med å utvikle relasjoner i møtet med den enkelte klient/bruker og deres miljø samt med andre profesjoner.
- Deltakelse i samarbeid med foreldre eller andre pårørende, evt. annen møtevirkosomhet i den grad det er naturlig.
- Bevisstgjøring av yrkesetikk i forhold til miljøterapi som fag - og arbeidsfelt, kunnskap om metoder.

Studentene må delta i de aktivitetene som er på praksisstedet, dette inkluderer praktisk arbeid der det er aktuelt. For de som har praksis på en institusjon, vil det eksempel kunne være husarbeid. Godt miljøterapeutisk arbeid handler blant annet om tilstedeværelse i «hverdagen» og å delta i livssituasjonen til brukerne på en positiv måte.

Det understrekes at studentenes praksiserfaringer vil variere etter hvilket praksissted de kommer til. Praksisperioden i PED236 er en periode med mye observasjon, men det er også forventet at studenten tar ansvar for begrensede praktiske oppgaver, og deltar i det generelle miljørettede arbeid på praksisstedet.

Studentene skal utvikle profesjonalitet gjennom observasjon, ta ansvar for avgrensede oppgaver og delta i faglig bevisst organisering av miljøet på praksisstedet. De utfordres til å reflektere over egen læring.

Praksisoppgave:

Tredje arbeidskrav skal knyttes til erfaringer fra praksis. Informasjon om når oppgaven skal leveres ligger i Canvas.

Oppgaven skal ha et omfang på 2000 ord (+/- 10%), litteraturliste og innholdsfortegnelse kommer i tillegg. Oppgaven besvares ved å drøfte relevant pensumlitteratur og eventuelt relevant selvvalgt litteratur. Oppgaveformuleringen er vid, derfor må oppgaven avgrenses ved at dere finner relevante eksempler og problemstillinger som kan besvares ved å bruke pensumlitteratur. Dere skal bruke erfaringer fra praksis i arbeidskravet, men det er viktig at erfaringene omtales på en måte der personer, institusjoner eller steder ikke kan identifiseres når en leser besvarelsen.

Oppgavetekst:

Beskriv en eller flere situasjoner fra praksis. Drøft hvordan du gjennom en miljøterapeutisk tilnærming kan legge til rette for økt brukermedvirkning.

Første kontakt mellom student og praksissted

Studenten/praksisgruppa har ansvar for å ta kontakt med praksisstedet senest 2 uker før praksis begynner, enten på telefon eller på e-post. På Canvas vil det ligge kontaktinformasjon og informasjon om praksisgrupper.

Praksisbesøk fra UiA

Faglærers praksisbesøk tar utgangspunkt i mål og innhold beskrevet i emnebeskrivelsen for Ped236 og programbeskrivelsen for bachelor i spesialpedagogikk. Praksisbesøk kan bestå av veiledning med bakgrunn i observert arbeid, tilbakemeldinger fra praksisveileder og/eller refleksjon rundt en situasjon/problemstilling studenten har møtt i praksis. Tidsrammen for praksisbesøk er inntil 1 time per gruppe.

Praksisoppsummering ved UIA

Under praksisoppsummeringen er utgangspunktet praksisgruppene. Dersom det er flere grupper på et praksissted kan disse gjerne samarbeide om framlegget. Ta gjerne utgangspunkt i den situasjonen/arbeidsoppgaven/problemstillingene du/dere har valgt å drøfte i praksisoppgaven.

Retningslinjer for praksis

Praksisopplæringen forutsetter samarbeid mellom praksisveileder, studenter og faglærere. Studentene selv er viktige aktører i denne prosessen.

- a. Studentene skal gjennomføre til sammen 10 dager veiledet praksis.
- b. En praksisuke omfatter til vanlig ca. 40 arbeidstimer, der 30 av disse gjennomføres på praksisstedet. Praksiserfaring vil variere i stor grad avhengig av sted og kontekst. Observasjon under veiledning fra praksisveileder/veileder vil befatte den største delen av praksisperioden. Avhengig av situasjonen kan det også inkludere forberedelse, gjennomføring, oppfølging av tiltak knyttet til enkeltpersoner. Arbeid med praksisrapport kommer i tillegg til den tiden studenten er på praksisstedet.
- c. Praksis og alle samlinger knyttet til praksis er obligatoriske.
- d. Det er krav om 100 % tilstedeværelse for å bestå praksis.
- e. Praksis må være bestått for å kunne gå opp til eksamen i emnet.
- f. Studentene må regne med at praksis kan falle på tidspunkt utenfor vanlig arbeidsdag.

Fravær i praksis

- a. Studenter med ugyldig fravær vil få «Ikke bestått i praksis».
- b. Studenter med gyldig fravær skal ta igjen fraværet, slik at kravet om 100 % tilstedeværelse oppfylles. Gyldig fravær skal dokumenteres med legeattest eller annen dokumentasjon. Som gyldig fravær regnes:
- Sykdom eller annen tvingende fraværsgrunn.
 - Studentpolitisk arbeid.

Universitetet ved praksiskoordinator avgjør i hvert enkelt tilfelle hva som kan godkjennes som gyldig fravær og hva som kreves av dokumentasjon.

Prosedyre for å melde fra om gyldig fravær og tilrettelegging for å ta igjen slikt fravær.

Ved sykdom eller annen tvingende fraværsgrunn: Ved sykdom eller annen tvingende fraværsgrunn skal gyldig fravær dokumenteres med legeattest eller annen dokumentasjon avtalt med praksiskoordinator. Studenten må omgående varsle praksisstedet og praksiskoordinator på universitetet.

Studentpolitisk arbeid: Studenten må dokumentere deltakelse i studentpolitisk arbeid. Dokumentasjon leveres praksisveileder og praksiskoordinator på universitetet så snart studenten kjenner til fraværet.

Ved tvil om studenten kan bestå praksis:

Praksisveileder gir omgående beskjed per e-post/telefon når tvil oppstår, både til student og ansvarlig praksiskoordinator ved Fakultet for humaniora og pedagogikk. Praksiskoordinator har et koordinerende ansvar for videre oppfølging.

Praksisveileder fyller ut skjemaet "Varsel om fare for å få karakteren Ikke bestått i praksis" og gir dette til studenten. Kopi sendes faglærer, og i tillegg gis muntlig beskjed til faglærer.

Ansvarlig ved Fakultet for humaniora og pedagogikk og faglærer(e) følger etter avtale opp student og praksisveileder.

Ved tvil bør ansvarlig ved Fakultet for humaniora og pedagogikk og/eller faglærer være tilstede under samtalen mellom praksisveileder og student. Kompetanseområdene fungerer som vurderingskriterier.

Hvis faglærer har merknader, må ansvarlig ved Fakultet for humaniora og pedagogikk /praksisveileder informeres. Uavhengig av når i praksisperioden tvilen oppstår, skal det gis skriftlig varsel om fare for å få karakteren *Ikke bestått* i praksis.

Ved "Ikke bestått" 1. gang

Studenten har krav på ett nytt praksisforsøk, jf. § 22 i Forskrift om studier og eksamen ved Universitetet i Agder.

Som hovedregel har studenten krav på nytt praksissted/ny praksisveileder, men dette kan vurderes individuelt. Unntak er stort fravær, da kan studenten evt. komme tilbake til samme praksisveileder.

Hovedhensikten er imidlertid at forsøket skal sikre et uhildet og kvalitativt godt praksisforsøk.

Studenten får skriftlig beskjed fra ansvarlig ved Fakultet for humaniora og pedagogikk om rettigheter og plikter i forbindelse med ny praksisperiode.

Studenten inviteres til samtale med ansvarlig ved Fakultet for humaniora og pedagogikk. Det føres referat fra samtalen(e).

Ved 2. gangs tvil om studenten skal få ”Ikke bestått”:

Her følges samme prosedyre som ved første gangs forsøk, både i forhold til skjemaet ”Varsel om fare...” og videre oppfølging.

Studenten innkalles i tillegg til samtale med praksisveileder og representant(er) for fagmiljø og Fakultet for humaniora og pedagogikk. Det føres referat fra samtalen(e).

Under hele prosessen kan UiA ved Fakultet for humaniora og pedagogikk henvise til:

- Samtale med studieveileder.
- Samtale med koordinator for spesialpedagogikk.
- Psykiatrisk sykepleier.
- Studentprest.

Tilrettelegging av en helt ny praksisperiode:

Studenter som har fått *ikke bestått* i praksis

Studenter som har fått praksisperioden vurdert til *ikke bestått*, har rett til ett nytt forsøk. I samarbeid med praksiskoordinator legges det til rette for et nytt forsøk med ny praksisveileder og nytt praksissted.

I hvert enkelt tilfelle må praksiskoordinator vurdere om praksis kan tas igjen innenfor samme semester, eller om studenten må vente til neste ordinære praksisperiode.

Studenter med gyldig fravær

I hvert enkelt tilfelle må praksiskoordinator vurdere om praksis kan tas igjen innenfor samme semester, eller om studenten må vente til neste ordinære praksisperiode.

Ansvar og oppgaver for partene i praksisopplæringen

Studenten

Studenten har plikt til å forberede all aktivitet grundig og til avtalt tid. Studenten skal rette seg etter reglement og retningslinjer på praksisstedet.

Studenten skal:

- Observere og delta i de ordinære aktivitetene med tjenestens brukere.
- Der det er mulig: forberede og gjennomføre begrensede aktiviteter.
- Være lojal overfor praksisstedets planverk og forutsetninger.
- Vise engasjement og interesse for oppgaver på praksisstedet.
- Delta aktivt i veiledningstimene.

Praksisstedet

Praksisveileder har ansvar for at praksisopplæringen gis i henhold til avtalen med UiA.

Universitetet

Faglæreren

Faglærerens oppgaver i praksisopplæringen er særlig knyttet til de faglige temaene og å sette dem inn i en fagdidaktisk og metodisk sammenheng.

Faglærerne deltar i og organiserer forberedelse til praksis, planlegger og gjennomfører informasjonsmøter med studentene, følger opp studentene når de er ute i praksis og tar opp studentenes erfaringer i undervisningen. Faglærer setter sammen praksispartier og godkjenner studentenes praksis i faglærerweb.

Faglig praksiskoordinator for spesialpedagogikk

Den faglige praksiskoordinatoren har det overordnede ansvaret for praksisgjennomføringen i samarbeid med administrativ praksisrådgiver og faglærerne.

- Samarbeide med og støtte administrativ praksisrådgiver.
- Bindeledd mellom administrativ praksisrådgiver og faglærer.
- Følge opp studenter som står i fare for å få karakteren *ikke bestått* i praksis.
- Bistå praksisveiledere som har studenter som står i fare for å få karakteren *ikke bestått* i praksis.

Vurderingskriterier knyttet til vurdering for praksis i emnet PRA203

Praksis vurderes av praksisveileder til bestått/ikke-bestått. Når en skal vurdere studentene baseres dette både på deltakelse i praksisopplæring og på studentens yrkesetiske og faglige kompetanse. I det følgende presenteres vurderingskriteriene.

Yrkesetisk kompetanse innebærer at studenten:

- Viser ansvar, selvstendighet og engasjement i forhold til de spesialpedagogiske/miljøterapeutiske oppgaver studenten har påtatt seg eller er blitt pålagt.
- Arbeider i samsvar med verdier og normer som er nedfelt i aktuelle lovverk (inkl. opplæringsloven; sosialhelsetjenesteloven; helse- og omsorgstjenesteloven).
- Viser punktlighet og møter forberedt til all praksisvirksomhet.
- Viser evne til kritisk refleksjon over egen rolle i spesialpedagogisk arbeid.
- Forbereder seg til praksisarbeidet og de avtalte aktivitetene studenten har ansvar for.
- Viser evne til etisk refleksjon i forhold knyttet til spesialpedagogisk/miljøterapeutisk arbeid.

Sosial kompetanse innebærer at studenten:

- Viser evne til kontakt og kommunikasjon med brukere.
- Viser evne til kontakt og samarbeid med ulike grupper i det praktiske arbeidet (eks fysioterapeut, psykolog etc.).
- Viser evne til å fremstå som et troverdig menneske – en voksen andre kan stole på.
- Viser fleksibilitet i gjennomføringen av oppgaver på praksisstedet.

Faglig kompetanse innebærer at studenten:

- Viser kjennskap til sentrale perspektiver, teorier, begreper og arbeidsformer / metoder.
- Viser kjennskap til mål og virkemidler i miljøterapeutisk arbeid.
- Viser at en kan omsette kunnskap til praktisk handling.
- Reflekterer over forholdet intensjon – handling, og ser ulike handlingsalternativer.

Endrings- og utviklingskompetanse innebærer at studenten:

- Mottar veiledning og handler på bakgrunn av denne.
- Forstår nødvendigheten av utvikling og endring.

Dekning av reiseutgifter

Retningslinjer for dekning av utgifter til reise og opphold i forbindelse med praksis for studenter finnes her: <https://www.uia.no/student/retningslinjer-for-dekning-av-utgifter> Krav sendes til [Cathrine Bogetvedt \(cathrine.bogetvedt@uia.no\)](mailto:cathrine.bogetvedt@uia.no).

Som det fremkommer i disse retningslinjene er hovedregelen at studentene skal dekke reiseutgifter til praksisstedet selv.